

POSTANOWIENIE

Dnia 31 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Dobrowolski (przewodniczący)

SSN Adam Redzik

SSN Maria Szczepaniec (sprawozdawca)

w sprawie z protestu wyborczego D. P.
przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,
przy udziale Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej, Okręgowej Komisji
Wyborczej nr (...) w Ł. i Prokuratora Generalnego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 31 lipca 2020 r.,

wyraża opinię, że zarzuty protestu są niezasadne.

UZASADNIENIE

Protest wyborczy D. P. (dalej: Wnosząca protest) nadany został na pocztę 16 lipca 2020 r.

Wnosząca protest wskazała, że wnosi protest wyborczy z powodu nieprawidłowości, które m.in.: polegały na tym, że:

- pięć pakietów wyborczych do głosowania korespondencyjnego dostarczył osobiście do lokalu Obwodowej Komisji Wyborczej nr (...) w O. przed godziną 6:00 rano Zastępca Przewodniczącego tej Komisji, który oświadczył, że otrzymał je od swoich sąsiadów;
- komisja rozpoczęła pracę przed godziną 6:00, co uniemożliwiło Wnoszącej protest (będącej jednocześnie mężem zaufania) obserwowanie jej pracy od

momentu rozpoczęcia w dniu wyborów, gdyż gdy przybyła do lokalu około godziny 5:50, komisja już pracowała; członek komisji stemplował dostarczone karty do głosowania.

Wspólne liczenie kart miało miejsce po ich ostemplowaniu. Liczba kart wpisanych na protokole przekazania komisji wynosiła 390, w rzeczywistości były 393 karty. Karty przed dostarczeniem do lokalu komisji w dniu wyborów nie były wcześniej przez komisję liczone, dlatego ich liczba, to liczba według oświadczenia Urzędu Gminy. Karty do głosowania odbierał według oświadczenia i protokołu jedynie Przewodniczący Komisji w dniu głosowania;

- protokół wyników głosowania, zdaniem Wnoszącej protest, zawiera błędy, gdyż wpisano liczbę 439 wyborców uprawnionych do głosowania, a przekazana przez urzędników gminy liczba uprawnionych do głosowania wynosiła 437; na podstawie zaświadczenia o prawie do głosowania głosowało 8 wyborców, jeden z wyborców został dopisany do listy na podstawie przedstawionego wypisu ze szpitala;

- tworzenie w systemie elektronicznym protokołu z I tury wyborów rozpoczęło się o godzinie 21:27:12, zdaniem Wnoszącej protest 27 minut praktycznie wyklucza możliwość przestrzegania wytycznych ustawy dotyczących sposobu liczenia głosów; po II turze wyborów 26 minut zajęło członkom tej samej komisji jedynie liczenie głosów.

Wnosząca protest podsumowała, że komisja w swojej pracy nie stosowała się w wielu przypadkach do Kodeksu wyborczego oraz wytycznych PKW.

Do protestu wyborczego Wnosząca protest załączyła wyciąg z przepisów ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (t.j. Dz.U. 2019, poz. 684, dalej: k.wyb.) oraz liczne zdjęcia i kopie dokumentów.

Prokurator Generalny i Okręgowa Komisja Wyborcza nr (...) w Ł. w swoich stanowiskach wnieśli o pozostawienie protestu bez dalszego biegu. Okręgowa Komisja Wyborcza nr (...) w Ł. zwróciła się do Obwodowej Komisji Wyborczej nr (...) w O. z prośbą o ustosunkowanie się do okoliczności podnoszonych przez Wnoszącą protest.

Okręgowa Komisja Wyborcza nr (...) w Ł. doprecyzowała, że godzina podana na protokołach wyników głosowania w poszczególnych obwodach nie jest godziną

rozpoczęcia tworzenia protokołów w tych obwodach, a godziną wygenerowania pliku KLK przez koordynatora systemu WOW w danej gminie. Innymi słowy, plik KLK zostaje utworzony wcześniej, a następnie plik ten jest importowany przez operatorów systemu WOW w poszczególnych obwodach do protokołów wyników głosowania w tych obwodach. Jednakowe godziny na protokołach wyników głosowania w obwodach oznaczają, że komisje pracowały na tym samym pliku KLK, a nie, że rozpoczęły pracę z protokołami o jednej godzinie. Okręgowa Komisja Wyborcza nr (...) w Ł. wskazała, że uwagi Wnoszącej protest w tym zakresie są bezzasadne i bynajmniej nie świadczą o błędach systemu WOW jak również wykluczają sugerowaną przez Wnoszącą protest możliwość przesłania błędnych wyników wyborów.

Zgodnie z oświadczeniem członków Obwodowej Komisji Wyborczej (dalej: Ob.KW) nr (...) w O., załączonym do stanowiska Urzędu Gminy W., Zastępca Przewodniczącego Obwodowej Komisji Wyborczej nr (...) w O. wyjaśnił, iż mieszkańcy poprosili go o dostarczenie pakietów wyborczych. Ponieważ przybył do lokalu Ob.KW tuż przed godz. 6:00, odłożył w bezpieczne miejsce przyniesione pakiety, którymi Komisja zajęła się dopiero w godzinach wyznaczonych na głosowanie. Komisja w składzie, w którym pracowała, dokonywała wspólnie wszystkich czynności dot. pakietów wyborczych. Wspólnie w godzinach głosowania wszystkie dostarczone pakiety (8 szt.) były otwierane celem sprawdzenia, czy pakiet zawiera oświadczenie o osobistym i tajnym głosowaniu oraz zaklejoną kopertę z kartą do głosowania, a następnie Komisja sprawdzała, czy wyborca ujęty jest w spisie. Po tych czynnościach koperty z kartą do głosowania (7 szt.) zostały wrzucone do urny; jedna z nich nie zawierała oświadczenia, wobec tego komisja odłożyła pakiet, który później został odpowiednio spakowany.

Ponadto, wyjaśniono, że Komisja przybyła do lokalu wyborczego tuż przed godz. 6:00 po odebraniu z Urzędu Gminy kart do głosowania i innych dokumentów wyborczych. Komisja do godz. 6:00 wykonywała czynności socjalne (uchylono okna celem wywietrzenia pomieszczenia, zaparzano herbatę), a pracę rozpoczęto o godz. 6:00, zgodnie z informacją umieszczoną w Biuletynie Informacji Publicznej W. Komisja wspólnie przeliczyła karty i dokonała ich ostemplowania. Karty do głosowania zostały wcześniej przeliczone przez komisję 9 lipca 2020 r. w Urzędzie

Gminy, spakowane i przekazane w depozyt Wójtowi Gminy – na tę okoliczność został sporządzony protokół – najwidoczniej komisja źle przeliczyła karty.

Karty do głosowania zostały odebrane z Urzędu Gminy 12 lipca 2020 r. o godz. 5:32 przez Przewodniczącą komisji w obecności pozostałych trzech członków komisji.

W ww. oświadczeniu wyjaśniono również, że wspomniana w proteście liczba uprawnionych do głosowania – 437 osób, znajdowała się na kartce pomocniczej przy spisie wyborców, jednak nie stanowiła faktycznej liczby wyborców, gdyż w trakcie głosowania na dodatkowym formularzu dopisywano wyborców z zaświadczeniem i na podstawie wypisu ze szpitala. Odnośnie do głosowania korespondencyjnego, członkowie Obwodowej Komisji Wyborczej nr (...) w O. wskazali, że 2 lipca 2020 r. przygotowali pakiety wyborcze dla 8 wyborców, a na tę okoliczność sporządzono stosowny protokół.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 129 ust. 2 Konstytucji RP wyborcy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta RP na zasadach określonych w ustawie. W przypadku wyborów, których dotyczy protest, jest to ustawa z dnia 2 czerwca 2020 r. o szczególnych zasadach organizacji wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r. z możliwością głosowania korespondencyjnego (Dz.U. 2020, poz. 979; dalej: u.wyb.2020). Ustawa ta określa zasady i tryb organizacji wyborów Prezydenta RP zarządzonych w czerwcu 2020 r., w związku z ogłoszonym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stanem epidemii. W zakresie nieuregulowanym w tej ustawie, zgodnie z art. 1 ust. 2 u.wyb.2020, stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu wyborczego (dalej: k.wyb.).

Zgodnie z art. 15 ust. 2 u.w.2020, protest przeciwko wyborowi Prezydenta RP wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego nie później niż w ciągu 3 dni od dnia podania wyniku wyborów do publicznej wiadomości przez PKW.

Materialnoprawne podstawy protestu wyborczego określone są w art. 82 § 1 pkt 1 i 2 k.wyb., w myśl którego przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony protest z powodu

dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub naruszenia przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

W zakresie kwestii proceduralnych należy natomiast wskazać, iż według art. 321 § 3 k.wyb. wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty. Zestawienie tego przepisu o charakterze procesowym, z materialnoprawnymi podstawami protestu wyborczego nie pozostawia wątpliwości, że w proteście wyborczym można podnieść tylko takie zarzuty, które przewiduje Kodeks wyborczy.

Okoliczności opisane w proteście nie mogą być traktowane jako zarzut dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego (art. 82 § 1 pkt 1 k.wyb.).

Odnosząc się do załączonych zdjęć, Sąd Najwyższy stwierdza, że nie wiadomo na dowód czego zostały one dodane. Z treści protestu jednoznacznie nie wynika również, które z rzekomych naruszeń odnoszą się do głosowania 28 czerwca 2020 r., a które do ponownego głosowania.

Najistotniejsze, że wyjaśnienia Okręgowej Komisji Wyborczej nr (...) w Ł. i Urzędu Gminy W. nie dają podstaw do stwierdzenia uchybień w pracy Obwodowej Komisji Wyborczej nr (...) w O., które miałyby wpływ na przebieg głosowania lub ustalenie wyniku głosowania w tym obwodzie. Obwodowa Komisja Wyborcza nr (...) w O. podczas swojej pracy stosowała się do przepisów Kodeksu wyborczego.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 323 § 1 i 2 k.wyb. w zw. z art. 1 ust. 2 u.wyb.2020 Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.